

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

Daugavpils Ruģeļu mitrāja abinieku sugas

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

Izstrādāts Pārrobežu projekta “Latvijas un Lietuvas pārrobežu reģiona pilsētu mitrāju bioloģiskās daudzveidības kopīga saglabāšana”, (“Joint nature-based preservation of climate change/humans-threatened urban LV-LT cross-border wetlands umbrella biodiversity by innovative solutions, reintroduction and joint management”) UrbUmbrella Nr. LL-00232 ietvaros.

Pupiņš M., Čeirāns A., Nekrasova O. (2025): Daugavpils Ruģeļu mitrāja abinieku sugas. – Latgales zoodārzs, 14 lpp.

Fotogrāfija uz vāka: Parastais krupis *Bufo bufo*

Daugavpils Ruģeļu mitrāju teritorijas abinieku sugas

Projekta teritorijā ir reģistrēta bagāta vietējas abinieku sugu daudzveidība: šeit konstatētas 10 abinieku sugas.

Abinieki

1. Mazais tritons	<i>Lissotriton vulgaris</i>
2. Lielais tritons	<i>Triturus cristatus</i>
3. Brūnais varžkrupis	<i>Pelobates fuscus</i>
4. Zaļais krupis	<i>Bufo viridis</i>
5. Parastais krupis	<i>Bufo bufo</i>
6. Purva varde	<i>Rana arvalis</i>
7. Parastā varde	<i>Rana temporaria</i>
8. Ezera varde	<i>Pelophylax ridibundus</i>
9. Zaļā varde	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
10. Dīķa varde	<i>Pelophylax lessonae</i>

Mazais tritons (*Lissotriton vulgaris*)

Ir izplatīts visā teritorijā. Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1).

Āda gluda. Ķermeņa mugurpuses pamatnokrāsa tēviņiem brūngani pelēka ar tumšiem, apaļīgiem plankumiem, mātītēm – gaiši brūna, brūngani dzeltena bez plankumiem. Ķermeņa vēderpuse abiem dzimumiem ir dzeltenīga vai gaiši oranža ar tumšiem plankumiem. Pavasarī tēviņiem attīstās augsta mugurastes spura ar neregulāriem izgriezumiem.

Aktīvs siltajā gada periodā, rudeni un ziemu pavada hibernācijā. Vairošanās laikā ūdenī aktīvs visu diennakti. Uz sauszemes aktīvs krēslā, vakaros, nakts sākumā. Ziemā nelielās grupās, dažreiz līdz dažiem desmitiem un simtiem. Barošanās biotopi ir jaukti meži, dārzi, parki, krūmāji, pļavas. Dienas laiku pavada graužēju alās, zem koku saknēm, zem zariem, akmeņiem, sūnās. Vairošanas biotopi ir nelieli dīķi, pārsvarā bez zivīm, labi aizauguši ar ūdens augiem, silti un apsauloti. Hibernācijas mikrobiotopi ir graužēju un kurmju alas, celmi, zaru čupas, pagrabi netālu no ūdenstilpēm. Uz sauszemes barojas ar sliekām, ērcēm, tauriņu kāpuriem, citiem kukaiņiem un to kāpuriem. Ūdenī barojas ar odu kāpuriem, sīkiem vēžveidīgiem, ūdens vaboļu kāpuriem, sīkiem moluskiem, zivju un abinieku ikriem.

Lielais tritons (*Triturus cristatus*)

Nevienmērīgi izplatīts Ruģeļu teritorijā. Sastopams ļoti reti.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1). Eiropā: Habitat Directive II, IV; Bern Convention (Annex 2); Latvijā: Aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396); Mikrolieguma suga (MK noteikumi Nr. 45); Latvijas Sarkanās grāmatas 2. kat.

Āda sīki graudaina. Ķermeņa mugurpuses pamatnokrāsa melna, brūngani melna. Ķermeņa vēderpuse oranža vai dzeltena ar melniem plankumiem. Pavasarī tēviņiem attīstās augsta muguras spura ar neregulāriem izgriezumiem, kas sastāv no divām: ķermeņa un astes daļām; uz astes sāniem gaiši zila, tēraudbalta un oranža svītra. Mātītēm muguras spuras nav. Tēviņiem arī liels anālās atveres uztūkums, mātītēm tas ir daudz mazāks.

Aktīvs siltajā gada periodā, vēl rudenī un ziemā pavada hibernācijā. Vairošanās laikā aktīvs visu diennakti, īpaši dienā. Uz sauszemes aktīvs krēslā, vakaros, nakts sākumā, pēc lietus vai lietus laikā. Barošanās biotopi ir jaukti meži, arī parki, krūmāji, upes ielejas netālu no mitrām vietām: purviem, dīķiem. Dienas laiku pavada alās, zem koku saknēm, zem zariem, akmeņiem, sūnās. Vairošanās biotopi ir dīķi bez zivīm, labi aizauguši ar ūdens augiem, apsauloti. Hibernācijas mikrobiotopi ir grauzēju alas, celmi, zaru čupas, pagrabi, bedres. Ziemā pa vienam vai līdz pat vairākiem simtiem lielās grupās. Uz sauszemes barojas ar sliekām, kailgliemežiem, kukaiņiem un to kāpuriem, zirnekļveidīgiem. Ūdenī barojas ar ūdens vabolēm, moluskiem, odu kāpuriem, spāru kāpuriem, zivju un abinieku ikriem, sīkiem vēžveidīgiem un abinieku kāpuriem.

Brūnais varžukrupis (*Pelobates fuscus*)

Izplatīts visā Projekta teritorijā, taču nevienmērīgi. Sastopams diezgan reti.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1); Eiropā: Habitat Directive IV; Bern Convention (Annex 2); Latvijā: Aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396); Latvijas Sarkanās grāmatas 4. kat.

Ķermeņa mugurpuses pamatnokrāsa dzeltenīgi brūna, gaiši zaļgani pelēka ar dažāda izmēra tumšiem plankumiem. Piere starp acīm ir izliekta, acu zīlīte vertikāla.

Aktīvs siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīvs vakaros un naktīs, dienu pavada, ierokoties zemē. Barošanās biotopi ir jaukti meži, krūmāji, mežmala, pļavas, dārzi, lauki. Izvairās no akmeņainas augsnes. Vairošanās biotopi ir nelieli aizauguši dīķi. Hibernācijas mikrobiotopi ir grauzēju alas, ziemu pavada arī, ierokoties zemē. Barojas ar skudrām, vabolēm, kāpuriem, zirnekļiem, sliekām. Pavasarī izdēj 1000–2500 ikrus ūdenī, divās šņorēs, kas čiekura veidā aptinas ap iepriekšējā gada ūdens augu. Kurkuļi izaug līdz 175 mm un dzīvo ūdenī līdz metamorfozei. Dzimumgatavību sasniedz trešajā dzīves gadā.

Parastais krupis (*Bufo bufo*)

Plaši izplatīts visā Projekta teritorijā. Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1).

Āda lielgrumbuļaina. Ķermeņa mugurpuses pamatnokrāsa pelēka, brūna, vienā tonī vai ar dažāda izmēra tumšiem plankumiem.

Sezonāla un diennakts aktivitāte. Aktīvs siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīvs vakaros krēslā, dienā lietus laikā, dienu pavada zem akmeņiem, alās, zem koku zariem, dēļiem. Barošanās biotopi ir meži, krūmāji, pļavas, dārzi, lauki, purvi. Sastopams cilvēku apdzīvotās vietās laukos. Vairošanās biotopi ir labi aizauguši dīķi, lāmas, grāvji, arī ar zivīm apdzīvoti. Hibernācijas mikrobiotopi ir alas, pagrabi, māju pamati. Barojas ar vabolēm, kailgliemežiem, kāpuriem, sliekām. Pavasarī izdēj 1200–7000 ikrus ūdenī, 3–5 m garā šņorē, kas aptīta ap ūdens augiem. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei. Dzimumgatavību sasniedz trešajā–ceturtajā dzīves gadā.

Zaļais krupis (*Bufo viridis*)

Sastopams Projekta teritorijā.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1); Eiropā: Habitat Directive IV; Bern Convention (Annex 2); Latvijā: Aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396); Latvijas Sarkanās grāmatas 3. kat.

Āda grumbuļaina. Ķermeņa mugurpuses pamatnokrāsa gaiši pelēka ar dažāda izmēra un formas tumši zaļiem plankumiem. Aktīvs siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīvs vakaros krēslā, dienu pavada, ierokoties zemē, zem akmeņiem, alās, zem koku zariem. Barošanās biotopi ir krūmāji, pļavas, dārzi, lauki. Sastopams cilvēku apdzīvotās vietās ciematos, pilsētās. Vairošanas biotopi ir dīķi, lāmas, grāvji. Hibernācijas mikrobiotopi ir grauzēju alas, bedres, akmeņu čupas, ziemu pavada arī, ierokoties zemē. Barojas ar vabolēm, skudrām, kāpuriem, sliekām. Pavasarī izdēj 3000–5000 ikrus ūdenī, šņorē ar divām ikru rindām, kas aptinas ap ūdens augiem vai guļ ūdenstilpes dibenā. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei. Dzimumgatavību sasniedz ceturtajā dzīves gadā.

Parastā varde (*Rana temporaria*)

Sastopama bieži visā Projekta teritorijā.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1); Eiropā: Habitat Directive V, Bern Convention (Annex 3).

Āda gluda. Ķermeņa mugurpuses nokrāsa ir ļoti mainīga: brūna, pelēka, sarkanīga, gandrīz vienmēr ar melniem plankumiem. Uz pakauša parasti ir tumšs V-veida plankums. Ķermeņa vēderpuse pelēcīgi vai dzeltenīgi balta ar marmora zīmējumu.

Sezonāla un diennakts aktivitāte. Aktīva siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīva vakaros, dienā parasti lietus laikā. Sauszemes suga. Barošanās biotopi ir meži, pļavas, purvi, dārzi. Vairošanās biotopi ir dažāda tipa dīķi, grāvji. Hibernācija notiek ūdenī, parasti ūdenstilpēs ar caurteci: avotos, strautos, upītēs. Barojas ar vabolēm, odiem, moluskiem, kāpuriem, sliekām. Pavasarī izdēj 600–1400 ikrus ūdenī, lielā kamolā. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei. Dzimumgatavību sasniedz trešajā dzīves gadā.

Purva varde (*Rana arvalis*)

Sastopama visā teritorijā, bet nevienmērīgi, lielākoties pie mežiem.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1); Eiropā: Habitat Directive IV; Bern Convention (Annex 2).

Āda gluda. Ķermeņa mugurpuses nokrāsa brūna, šokolādes krāsas, sarkanīga, bieži, bet ne vienmēr, ar melniem plankumiem. Uz pakauša ir tumšs V-veida plankums. Ķermeņa vēderpuse balta bez plankumiem. Pavasarī tēviņi kļūst gaiši zili. Aktīva siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīva vakaros un naktīs, dienā parasti lietus laikā. Sauszemes suga. Barošanās biotopi ir meži, pļavas, purvi. Vairošanās biotopi ir dažāda tipa dīķi, grāvji. Hibernācija notiek uz sauszemes – alās, bedrēs zem lapām, kā arī ūdenī, caurtekošajās ūdenstilpēs: strautos, upītēs. Barojas ar vabolēm, odiem, moluskiem, taureņu kāpuriem, zirnekļiem, sliekām. Pavasarī izdēj 500–2700 ikus ūdenī, vienā vai divos kamolos. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei. Dzimumgatavību sasniedz trešajā dzīves gadā.

Dīķa varde (*Pelophylax lessonae*)

Izplatīta Projekta teritorijas ūdenstilpēs.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1);. Eiropā: Habitat Directive IV; Bern Convention (Annex 3).

Āda gluda. Mugura koši zaļa vai olīvzaļa, ar melniem plankumiem, gar muguru bieži ir gaiša svītra. Vēderpuse balta vai dzeltenbalta, ļoti reti ar melniem plankumiem. Sezonāla un diennakts aktivitāte. Aktīva siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīva dienā un vakaros. Ūdens un pieūdens suga. Barošanās biotopi ir dažāda tipa ūdenstilpes: dīķi, karjeri, vecupes. Vairošanās biotopi ir tie paši, kas barošanās biotopi. Hibernācija notiek ūdenī un uz sauszemes – alās, netālu no ūdenstilpēm. Barojas ar vabolēm, kāpuriem, lidojošiem kukaiņiem. Ēd citus abiniekus, kurkuļus, zivju mazuļus. Pavasarī izdēj 2000–3000 ikrus ūdenī, nelielām porcijām. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei, juvenīliem ir ūdens un pieūdens dzīves veids. Dzimungatavību sasniedz trešajā dzīves gadā.

Ezera varde (*Pelophylax ridibundus*)

Atrasta Projekta teritorijā dīķos un pie Daugavas.

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1); Eiropā: Habitat Directive V, Bern Convention (Annex 3).

Ķermeņa mugurpuses pamatnokrāsa zaļa ar dažāda izmēra tumšiem plankumiem, gar muguru bieži gaišāka svītra. Sezonāla un diennakts aktivitāte. Aktīva siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīva visu dienu un vakaros krēslā. Ūdens un pieūdens suga. Barošanās biotopi ir dažāda tipa ūdenstilpes, pārsvarā lielas: upes, ezeri, lieli kanāli. Vairošanās biotopi ir tie paši, kas barošanās biotopi. Hibernācija notiek zem ūdens barošanās biotopos. Barojas ar vabolēm, kāpuriem. Ēd citus abiniekus, kurkuļus, zivju mazuļus. Pavasarī izdēj 300–8000 ikrus ūdenī, divu kamolu veidā vai nelielās porcijās pa 8–10 ikriem. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei, juvenīliem ir ūdens un pieūdens dzīves veids. Dzimumgatavību sasniedz trešajā dzīves gadā.

Zaļā varde (*Pelophylax kl. esculentus*)

Divu iepriekšējo sugu hibrīds, sastopams Projekta teritorijā (ar vienu no mātes sugām).

Aizsardzības statuss pasaulē: Least Concern (IUCN 3.1); Eiropā: Habitat Directive V; Bern Convention (Annex 3).

Āda gluda. Mugura zaļa, ar melniem plankumiem, gar muguru bieži ir gaiša svītra. Vēderpuse balta vai pelēka, parasti ar melniem plankumiem. Sezonālā un diennakts aktivitāte. Aktīvs siltajā gada periodā, ziemu pavada hibernācijā. Aktīvs visu dienu un vakaros krēslā. Ūdens un pieūdens suga. Barošanās biotopi ir dažāda tipa ūdenstilpes (kopā ar vismaz vienu no mātes sugām): mazi un lieli dīķi, karjeri, vecupes. Vairošanās biotopi ir tie paši, kas barošanās biotopi. Hibernācija notiek zem ūdens barošanās biotopos vai uz sauszemes alās. Barojas ar vabolēm, kāpuriem, lidojošiem kukaiņiem. Ēd citus abiniekus, kurkuļus, zivju mazuļus. Kurkuļi dzīvo ūdenī līdz metamorfozei, juvenīliem ir ūdens un pieūdens dzīves veids. Dzimungatavību sasniedz trešajā dzīves gadā.

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

Izstrādāts Pārrobežu projekta “Latvijas un Lietuvas pārrobežu reģiona pilsētu mitrāju bioloģiskās daudzveidības kopīga saglabāšana”, (“Joint nature-based preservation of climate change/humans-threatened urban LV-LT cross-border wetlands umbrella biodiversity by innovative solutions, reintroduction and joint management”) UrbUmbrella Nr. LL-00232 ietvaros.

Pupiņš M., Čeirāns A., Nekrasova O. (2025): Daugavpils Ruģeļu mitrāja abinieku sugas. – Latgales zoodārzs, 14 lpp.